

Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi

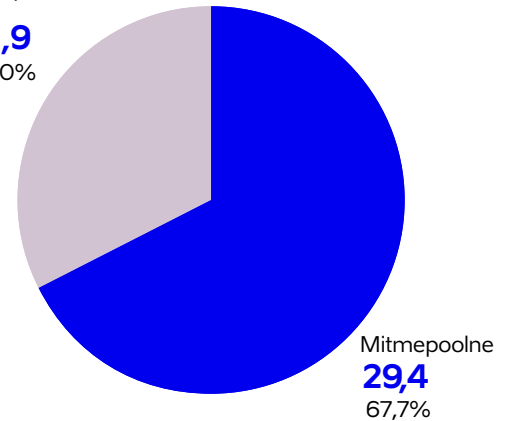
Arengukoostöö ja humanitaarabi on olnud Eesti välispoliitika lahutamatud osad alates 1998. aastast, mil Eestist sai doonor. 2020. aastal eraldati kokku 43,3 miljonit eurot, mis moodustab 0,16% rahvamajanduse kogutulust. Eesti arengukoostöö poliitikat reguleerib Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi programm 2022–2025.

Eesti eesmärk on aidata kaasa globaalse julgeoleku tagamisele ja kestlikule arengule, sh suurendada Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi mõju ning tõhusust. Arengukoostöö reformi tulemusel loodi 2021. aasta aprillis SA Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus (EstDev), millega ühendati Eesti Idapartnerluse Keskus. Alates 1. jaanuarist 2022 kehtib valitsuse määrus, mille kohaselt läks arengukoostöö ja lõimimisprojektide korraldamine Välisministeeriumilt üle Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskusele. Kasutusele on võetud ka uus Välisministeeriumi välja töötatud mõjude hindamise tegevuskava.

Kahepoolne

13,9

32,0%

Arengukoostöö ja humanitaarabi 2020. a (milj €)

Välisministeeriumi arengukoostöö ja humanitaarabi osakonna roll on poliitika kujundamine, strateegiliste eesmärkide seadmine ja tegevusplaanide koostamine. Välisministeerium esindab Eesti huve kahepoolses suhtluses ja rahvusvahelistes organisatsioonides ning vastutab kogu valdkonna mõjuhindamise eest. Välisministeerium eraldab tegevustoetusi, väikese mahulisi arengukoostöötoetusi, teeb eraldi arengukoostöö ja humanitaarabi organisatsioonidele ning korraldab kiireloomulise humanitaarabi andmist.

Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskuse roll on tõhustada Eesti arengukoostöö ja lõimimisprojektide rakendamist, kasvatada Eesti võimekust rahvusvahelistes projektides osalemiseks ning koondada arengukoostöö kommunikatsiooni. Sihtasutuse töö eesmärk on suurendada välisrahastuse osakaalu, et sidustada arengukoostööd paremini Eesti majandushuviudega ning kaasata projektidesse senisest enam Eesti kodanikuühiskonna, avaliku ja erasektori kogemust.

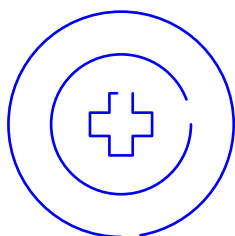
Arengukoostöö

Eesti esmane huvi Euroopa Liidu idanaabruses on demokraatliku ja õigusriigil põhineva turvalise ja majanduslikult eduka naabruskonna edendamine ning selle järkjärguline lõimimine Euroopa Liiduga. Peamised partnerriigid on Ukraina, Gruusia ja Moldova, mille suunal on välja töötatud arengukoostöö maastrateegiad. Lähtuvalt Valgevenes kujunenud olukorrast on arengukoostöö projektide teostamine Valgevenes senises mahus peatatud. Jätkuvad projektid väljaspool Valgevene piire Valgevene kodanikuaktivistide, sõltumatu meedia ja opositsiooni toetuseks.

2021. aasta alguses võttis Välisministeerium vastu Aafrika regioonistrateegia 2020–2030, millega kehtestatakse olulised valdkonnad ja riigid, millele Eesti Aafrika-suunalises koostöös keskendub. Regioonidest on fookuses eelkõige Ida- Aafrika ja riikidest Keenia.

Prioriteetsed valdkonnad

- demokraatia areng, hea valitsemistava;
- kodanikuühiskonna võimestamine;
- majandusareng ja innovatsioon;
- kvaliteetse haridus edendamine;
- kvaliteetse tervishoiu arendamine;
- avalikkuse teadlikkuse suurendamine;
- digi- ja rohepöörde, sooline võrdõiguslikkus.

Humanitaarabi

Humanitaarabi andmisel lähtub Eesti humanitaarabi aluspõhimõtetest: inimlikkus, erapooletus, sõltumatus ja neutraalsus. Tegevused on kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõiguse, hea humanitaardoonorluse põhimõtete ning Euroopa humanitaarabi konsensusega. Humanitaarabi andmisel hinnatakse, kas panustada rahaliselt, oskusteabe või materiaalse abiga, mis vastavas kriisis kohane.

Eesti peamised prioriteetid:

- rahvusvahelise humanitaarõiguse tugevdamine;
- sisepõgenike ja pagulaste kannatuste leevendamine;
- juurdepääs tervishoiule ja haridusele, naiste ja laste heaolu;
- tõhus koordineerimine ja innovatsioon.

Eesti humanitaarabi moodustab ligikaudu 10% ametlikust arenguabist. 2021. aastal suunati ligi kolmandik Eesti humanitaarabist Ukrainale, et leevendada Ida-Ukraina konfliktipiirkondades elavate inimeste kannatusi. Projektid keskendusid haridusele, elatisvõimalustele ja psühholoogilisele abile. Eesti jätkas Süüria pagulaste toetamist Liibanonis, Jordaanis ja Türgis. Kiireloomulist humanitaarabi eraldati läbi ÜRO allorganisatsioonide ja Rahvusvahelise Punase Risti Komitee Afganistani, Sudaani ja Jeemeni elanikele.

Eesti annetas 2021. aastal 441 600 doosi COVID-19 vaktsiini. Üleilmse COVID-19 vaktsiinide jagamise mehhanismi COVAX kaudu aitas 388 800 doosiga Ugandat, Rwandat, Ghanat ja Pakistani. Kahepoolselt annetas 52800 doosi Ukrainale.

Eesti peamised mitmepoolsed partnerid on: Euroopa Liit, Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (OCHA, UNHCR, UNICEF, UNRWA, WHO, WFP, UNDP), Rahvusvaheline Punase Risti Komitee ICRC, Rahvusvahelise Punase Risti ja Punase Poolkuu Seltside Föderatsioon (IFRC). Eesti osaleb OECD arenguabikomitee DAC töös vaatlejana. 2021. a. juulis liitusime Ülemaailmse Hariduspartnerlusega (GPE). Eesti kui digipöörde globaalne eestvedaja, on Euroopa Liidu D4D HUB-i üks asutajariikidest.

Eesti arengukoostöö projektid ja humanitaarabi toetused on loetletud akta.mfa.ee. Rohkem infot strateegiliste eesmärkide kohta vaata vm.ee ja projektide kohta vaata estdev.ee.

